

Dodatek k ŠVP ZUV č. 1

Název školního vzdělávacího programu:

Uměním k tvořivosti – tvořivostí ke kultuře – kulturou k hodnotám lidství

Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání

Škola: Základní umělecká škola Vítězslavy Kaprálové, Brno, Palackého třída 70

Ředitelka školy: Jana Sapáková

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2014

Dodatek k ŠVP ZUV č. 1 byl projednán na pedagogické poradě dne 25. 8. 2014
a zapsán pod čj. ....

Brno 29. 8. 2014

.....
Jana Sapáková,
ředitelka školy

Tímto dodatkem se upravuje Školní vzdělávací program ZUŠ V. Kaprálové, Brno ve znění platných dodatků od 1. 9. 2014 takto:

Do stávající vzdělávací nabídky školy se zařazuje studijní zaměření Hra na cimbál.

5.20 Studijní zaměření HRA NA CIMBÁL

Charakteristika studijního zaměření

Cimbál je strunný deskový úderný nástroj, jehož uplatnění leží především ve folklórním prostředí, kde má své pevné místo v cimbálových souborech. V osmdesátých letech 19. století byl zdokonalen do koncertní podoby a díky tomuto posunu jej dnes můžeme slyšet ve všech hudebních stylech. Cílem studia je rozvoj muzikality, hudební představivosti, získání základů vzdělání jak v sólové, tak v komorní hře a uplatnit je především v zájmové činnosti. V případě zájmu může žák pokračovat studiem na konzervatoři a pak na vysoké škole.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na cimbál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na cimbál a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA CIMBÁL

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- pojmenuje základní části nástroje
- rozezná hluboké, vysoké a střední tóny, stejné tóny
- umí na jednom tónu rytmicky doprovodit říkadlo
- umí zahrát jednoduchou písničku

Základní studium

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- disponuje elementárními návyky: držení paliček, sezení u nástroje, postavení nohou
- orientuje se ve strunové soustavě v rozsahu dvou oktáv
- rozlišuje melodii vzestupnou a sestupnou, opakovaný tón

- používá základní dynamická označení
- ovládá pravidelné střídání paliček
- zahraje jednoduchou lidovou píseň z paměti

2. ročník

Žák:

- prohlubuje úhozovou techniku staccato a tenuto
- koordinuje čtení notového záznamu s vizuální orientací ve strunové soustavě
- aplikuje při hře přípravu rukou
- dbá na tvoření kultivovaného tónu
- je schopen zahrát lidovou píseň nebo krátkou skladbu z paměti na základě sluchové sebekontroly
- lidovou píseň doprovodí základními tóny harmonické kadence
- transponuje jednoduchou píseň v oktávách dané tóniny
- uplatňuje základy pedalizace dle individuálních schopností

3. ročník

Žák:

- využívá ke hře úhoz ze zápěstí a paže
- transponuje písně do základních tónin
- uplatňuje dvouhlasou techniku
- zvládá hru tremolo a legato
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a jejich notovém zápisu
- pomocí základních výrazových prostředků vyjádří náladu skladby
- hraje z paměti podle svých schopností jednoduché lidové písně
- hraje dle svých schopností a dovedností z listu

4. ročník

Žák:

- orientuje se v celé strunové soustavě nástroje
- uplatňuje hru crescenda a decrescenda
- ovládá hru tříhlasého arpeggia
- dbá na čistotu pedalizace
- ovládá různosměrný dvojhlas
- rozlišuje tónorod dur a moll spolu s harmonickou kadencí
- získané hudební dovednosti uplatňuje v souhře s jinými hudebními nástroji
- dokáže zhodnotit svůj výkon

5. ročník

Žák:

- používá hru čtyřhlasého arpeggia
- je schopen řešit samostatně paličkoklad
- orientuje se v celém chromatickém rozsahu nástroje
- využívá dynamiky a agogiky k vyjádření nálady v hudbě
- chápe harmonické funkce v akordu
- dokáže pohotově transponovat jednoduché lidové písně
- je schopen doprovodu zpěvu a souhře s ostatními nástroji

6. ročník

Žák:

- chápe frázování a členění skladeb
- používá základní tempová označení
- samostatně řeší problémy nástrojové hry – paličkoklad, pedalizace
- orientuje se v složitějších rytmických seskupeních
- využívá základní i vedlejší harmonické funkce
- ovládá hru čtyřhlasého arpeggia
- interpretuje skladby různých žánrů a stylových období dle svých individuálních schopností

7. ročník

Žák:

- je schopen samostatně pracovat
- podílí se na výběru repertoáru
- dokonale ovládá dvojitý a trojitý úhoz
- uplatňuje všechny technické a výrazové dovednosti
- je schopen hodnocení vlastní hry a sebereflexe
- je schopen samostatně nastudovat skladbu
- hraje lidové písně dle sluchu
- ovládá transpozice a harmonický doprovod do sousedních tónin
- uplatňuje dovednosti v komorní hře

Přípravné studium II. stupně

Žák:

- disponuje elementárními návyky: držení paliček, sezení u nástroje, postavení nohou
- orientuje se ve strunové soustavě v rozsahu tří oktáv
- ovládá hru jednoduchých lidových písní a harmonického doprovodu na základních tónech T, S, D
- dokáže reprodukovat jednoduchý notový zápis

Základní studium

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- dobře se orientuje v notovém zápisu v celém rozsahu nástroje
- dokáže pracovat s tónovou kulturou
- ovládá dynamiku a frázování
- používá různé druhy paliček
- dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu
- chápe obsah studované skladby
- aktivně zapojuje iniciativně do výběru studovaných skladeb
- je schopen formulovat vlastní názor na interpretaci skladeb

2. ročník

Žák:

- hraje vyrovnaným úhozem
- ovládá náročnější techniku pedalizace
- dokáže využít hry pizzicato
- používá zvukové efekty nástroje
- je schopen utvořit si osobitý přístup ke studovaným skladbám
- hraje sólově, s klavírním doprovodem i v komorních seskupeních
- je schopen aplikovat dosažené vzdělání ke společenskému uplatnění

3. ročník

Žák:

- ovládá nástrojové a technické možnosti nástroje
- ovládá harmonické spoje sirba a geampara
- je schopen samostatného hudebního myšlení
- dle svých možností je schopen improvizace
- samostatně řeší využití různých výrazových prostředků
- profiluje se dle svého zájmu nebo preferencí

4. ročník

Žák:

- rozlišuje hru různých žánrů a stylů (baroko, klasika, hudba 19. a 20. století, hudba moderních proudů)
- má osobitý hudební projev
- dokáže zhodnotit výkon svůj i ostatních
- má přehled o současné hudební kultuře
- samostatně řeší problémy aplikatury, frázování, výrazových prostředků
- připravuje se na absolventský koncert

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ HRA (*cimbál*)

I. STUPEŇ

4. - 5. ročník

Žák:

- prokáže schopnost souhry s ostatními hráči
- je schopen reagovat na pokyny vedoucího nebo dirigenta
- orientuje ve svém notovém partu
- má smysl pro společnou práci, je tolerantní, ukázněný a zodpovědný
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

6. - 7. ročník

Žák:

- reaguje na hudební terminologii
- dokáže pracovat s dynamikou a agogikou
- je schopen samostatnosti při nácviu skladeb (udání tempa, nástupů)
- obhájí vlastní názory na studovanou skladbu
- je schopen přizpůsobit se hudebnímu seskupení
- je zodpovědný vůči ostatním spoluhráčům a respektuje je

II. STUPEŇ

I. - II. ročník

Žák:

- umí tvořit doprovod k melodii podle harmonických značek
- aktivně spolupracuje při výběru repertoáru
- uvědomuje si odpovědnost za společné dílo
- rozliší různé styly v interpretaci komorních skladeb

III. - IV. ročník

Žák:

- je schopen samostatného vedení souboru
- přináší podněty ostatním spoluhráčům i vedoucímu
- je zodpovědný a má smysl pro společnou práci
- vystupuje se souborem na interních i veřejných vystoupeních

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

